

Bulla *Cruciatae* expenditur, ac ubi quis ad eam valide obtinendam consistere habeat, edicitur, *ib. num. 1 ad 4.*

Pro bulla *Cruciatae* obtinenda quid requiratur; ac ad idem proportio et proprietates elemosynae extrahatur, *ibid. num. 5 ad 7.*

Regulares nihil habentes proprium quomodo possint bullam obtinere, ut etiam quidandum de pauperibus, *ib. num. 8 ad 10.*

Bulla durat per annum integrum a die promulgationis bullae in quovis respectivo loco, etiamsi intra ipsum moriatur pontifex, vel commissarius bullae, *ib. num. 11 et 12.*

Bulla communis, ut prosit, debet necessario, et recipi, et acceptari, et simul retineri impressa, aut scripta, ac sigillo et nomine commissarii seu ejus delegati firmata, et consultius etiam cum inscriptione nominis illam accipientis, *ib. a num. 13.*

Ut bulla prosit, non est necesse ut eam quis secum ferat, vel manu tangat, quando vult aliquo ejus privilegio uti, sed satis est eam domi retinere, quamvis in alia civitate, imo etiam apud absentem. Non potest tamen relinqui apud distributorem, seu thesaurarium, *ib. num. 14.*

Si bulla amittatur inculpabiliter, potest adhuc amittens ejus privilegium uti; secus si consulto amittatur, projiciatur, aut laceretur, *ib. num. 15.*

Potest bulla sumi pro Petro a Paulo existente in eadem civitate regni, seu provincia bullae, si Paulus illam ferat ad Petrum, vel Petrum de acceptione moneat, et ipse Petrus acceptet, et si Paulus pro Petro elemosynam dedit, et Petri nomen in illa inscripsit, et pro Petro servet. Secus autem, si uterque extra provinciam bullae, *ibid. num. 16, 17 et 18.*

Bulla non prodest Petro antequam sit admonitus de acceptione bullae pro se facta a Paulo, sive in eadem sive in diversa civitate ejusdem regni bullae Petrus et Paulus existant, etiamsi Petrus acceptionem bullae Paulo commiserit, et ipse Petrus sciat Paulum esse diligentissimum in exsequendis ejus negotiis, seu quolibet anno solitum esse eodem die pro se bullam accipere, *ib. num. 19.*

Bulla communis potest eodem anno bis sumi, data utraque vice elemosyna taxata, ac secunda bulla quid operetur, assignatur. Et insuper poterit iterum, seu bis accipi eodem anno bulla pro defunctis, *ib. n. 20.*

Per communem bullam *Cruciatae* varia conceduntur privilegia; et primo conceditur amplissimum privilegium varia complectens circa tempus interdicti; assignantur, simulque elucidantur, *ib. n. 21.*

Secundo, conceditur privilegium vescendi ovis, lacticiis et carnibus diebus jejuniorum durante bulla; ad carnes nisi necessitas patienti sit certa, requiritur consilium utriusque medici (cujus nomine quid veniat explicatur; ad ova, et lacticia sufficit bulla, *ib. num. 29 ad 31.*

Ratione bullae *Cruciatae* possunt omnes non excepti etiam sine consilio utriusque medici vesci ovis et lacticiis cunctis diebus jejuniorum etiam quadragesimalium, et assignantur excepti per bullam communem quoad jejunia quadragesimalia, *ibid. num. 32.*

Ex praedictis exceptis per bullam communem varii per aliam bullam vocari solitam bulla lacticiorum possunt vesci ovis, et lacticiis etiam in Quadragesima, excepta hebdomada sancta, quae incipit a Dominica Palmarum inclusive, et assignatur taxa, *ibid. num. 33 et 34.*

Regulares utriusque sexus, non possunt uti bulla lacticiorum quoad jejunia quadragesimalia, exceptis episcopis non assumptis ex ordine Minorum, *ib. num. 35.*

Cardinales regulares an possint uti dicta bulla lacticiorum, *ib. num. 36.*

Cardinales saeculares non presbyteri per solam

bullam communem *Cruciatae* vesci possunt ovis, et lacticiis per totam Quadragesimam, etiam in Majori hebdomada uti ceteri saeculares, *ib. num. 37.*

Sic etiam novitii et novitiae cujuscunque religionis, religiosi ordinum militarium etiam Sancti Josephi Hierosolymitani, et annus sexagenarius sufficit inceptus, *ibid. num. 38 ad 40.*

Tertio, conceditur privilegium quoad varias indulgentias, et participationem honorum operum, *ib. num. 41 et 42.*

Quarto, conceditur privilegium lucrandi indulgentias stationum almae Urbis, et remissive earum declaratio, *ib. num. 43 et 44.*

Regulares utriusque sexus licet sine bulla nequeant lucrari indulgentias ipsius bullae, possunt tamen lucrari omnes alias sibi aliunde concessas, nec eadem necessaria est ad indulgentias Jubilaei, *ib. num. 45 et 46.*

Quinto, conceditur maximum privilegium circa absolutionem a reservatis, et acquisitionem indulgentiae plenariae semel in vita, et semel in articulo mortis cum electione confessorii, cujus qualitas ac facultas exponitur, atque solum foro interno suffragatur, *ib. num. 47 ad 50.*

Regulares et moniales non possunt vi bullae *Cruciatae* eligere sibi confessorium quoad casus reservatos, nec moniales eligere alios confessarios, quam approbatos ab ordinario ad audiendas earum confessiones, *ib. num. 51 et 52.*

Sexto, conceditur privilegium quoad commutationem votorum, quibusdam exceptis, etiam extra confessionem, sed cum impositione elemosynae a confessorio, et quae, *ib. num. 53 ad 57.*

Septimo, conceditur commissario generali *Cruciatae* facultas suspendendi indulgentias (exceptis illis concessis regularibus medicantibus, peculiariibusque omnium regularium facultatibus, et Jubilaeo), et postea illas revalidat pro sumentibus bullam, necnon pro solemniori promulgatione bullae suspendit interdictum locale a quocunque iudice positum per octo dies ante et octo post promulgationem, et sic probabiliter per dies septemdecim *ib. a num. 58 ad 64.*

Octavo, conceditur commissario generali facultas faciendi compositionem super bonis male habitis, illicite retentis, aut usurpatis, quando eorum dominus omnino ignoratur, et late expenditur qualiter et in quibus casibus compositio fieri possit, vel non, *ib. num. 65 ad 75.*

Assignatur taxa pro una bulla compositionis solvenda a qualibet persona, sive privata, sive insigni, ac advertitur obtinentem debere existere in regno, ubi bulla promulgatur, vel ad illud personaliter declinare, *ib. num. 76 et 77.*

In bulla compositionis debet inscribi nomen accipientis, et commissarii cum appositione sigilli ejusdem; non est tamen necesse ut conservetur, sicut bulla communis, atque prodesse potest etiam defuncto, qui pro exoneranda conscientia injunxit haeredi, aut alteri, ut necessarias ad id bullas pro se acciperet, *ib. num. 78 et 79.*

Nono, conceditur etiam bulla pro defunctis, qua elargitur pontifex indulgentiam plenariam per modum suffragii applicandam ab ipso bullam sumente cuicunque animae sibi benevisae, et usus invaluit, ut in illa inscribatur nomen defuncti et accipientis, *ib. num. 80 ad 82.*

Taxa hujus bullae est, quod erogentur duo regales a quibusvis personis sive insignibus, sive privatis, et una non potest applicari pro pluribus; possunt tamen pro eadem anima sumi singulis annis duae bullae, *ib. num. 83 ad 86.*

Qui bullam pro defuncto accipit, et illi applicat, non est necesse, quod sit in gratia, nec quod defunctus obierit in loco bullae, *ib. num. 87 et 88.*

Notatur quando liberetur anima per indulgentiam hujus bullae, et quod semel facta applicatione

pro tali anima non potest amplius variari, *ib. num. 89 et 90.*

Peculiariter de bulla *Cruciatae* pro Hispania loquitur, *ibid. num. 96 et seq.*

Exemplar datur per extensum bullae *Cruciatae*, *ib. num. 102.*

Epitome bullae a Pio VI concessae pro regno Neapolitano, *ib. num. 103.*

Bulla ejusdem pontificis ad Ferdinandum Siciliae regem, *ib. num. 104.*

Aliae litterae ejusdem ad eundem quibus bullam ad archiepiscopos, episcopos, etc., extendit, *ibid. num. 105.*

De privilegiis regno utriusque Siciliae per *Cruciatae* bullam concessis, *ib. num. 106 ad 109.*

De elemosyna pro bullae fructione, *ib. num. 110.*

BULLATIO.

Bullationis seu stigmatum poena quae sit. Vide *verb. Poena, art. 2, num. 5.*

C

CADAVER (II, 9).

Cadavera nequeunt sepeliri, aut reponi sub altariis, neque sub gradibus eorum, aut bradellis; et si ibi reperiantur, non debet in illis celebrari, donec alio transferantur. Vide *verb. Cadaver, num. 1 et 2.*

Cadaverum capsae, deposita, seu conditoria in ecclesiis super terram existentia debent omnino moveri, et cadavera defunctorum in tumbis profundis infra terram collocari; non prohibentur tamen monumenta marmorea muris, seu columnis adhaerentia praesertim amotis cadaveribus a locis altis, *ib. num. 3 et 4.*

Cadavera pauperum fidelium gratis omnino tumulari et sepulturae tradi debent, nec ad emendicandam elemosynam publice possunt exponi, nec prohiberi potest ne cadaver sepeliatur occasione juris sepulturae, *ib. num. 5, 6, 7 et 55.*

Cadavera decedentium in parochia, ad cuius ecclesiam capitulum cathedralis ecclesiae translatum est, non possunt levari per ipsum capitulum, seu canonicos nisi requisito parochio dictae ecclesiae, *ib. num. 8.*

Cadavera defunctorum levare de domo propria nullo modo licet regularibus et presbyteris saecularibus nisi de licentia et consensu proprii parochi: vocato tamen, et renuente per se, vel per alium intervenire, tunc possunt regulares absque eo deferre cadavera in eorum ecclesiis sepelienda, *ib. num. 9 et 10.*

Cadaver illius qui elegit sepulturam apud regulares est restituendum eis simul cum oblationibus, si fuerit sepultum in cathedrali, *ib. num. 11.*

De variis competentis parochorum circa cadavera sepelienda in ecclesiis regularium, et vice versa de variis regularium iuribus supra parochum in cadavera sepelienda in propriis ecclesiis juxta resolutiones sacrarum Urbis congregationum, *ibid. num. 34 ad 45.*

Cadavera defunctorum deferri possunt ad ecclesiam pro beneplacito suorum, non tamen sepeliri, nisi post competens temporis spatium, nec deferri ad sepulturam curru clausa, *ib. num. 12 et 13.*

Cadavera alicubi deposita ad tempus transferri possunt ad proprium sepulchrum absque alia licentia, secus si tradita fuerint perpetuae sepulturae, et pro transportatione de uno ad alium locum non solvitur gabella, *ib. num. 14 et 15.*

Cadavera exhumari non debent pro capienda informatione absque licentia, et assignatur, qualiter ad id episcopus possit, vel non, *ib. num. 16 ad 18.*

Exhumari nequeunt cadavera sine licentia sacrae congregationis pro recognitione faciendae a curia saeculari, *ib. num. 53.*

Si cadaver occisi a saeculari fuerit personae eccle-

siasticae, qualiter sentiat sacra congregatio Immunitatum quoad recognitionem, traditur, *ib. num. 19.*

Solet dari facultas episcopo concedendi licentiam absque violatione immunitatis ecclesiae transportandi cadavera, et vulneratos, a loco immuni pro recognitione corporis delicti pro octo casibus, praemissa ab ordinario solita protestatione, *ib. n. 20.*

Solus episcopus, seu ejus vicarius generalis concedit licentiam exhumandi cadavera laicorum pro recognitione faciendae extra ecclesiam et locum immunitatis, etiamsi ipsa cadavera fuerint sepulta in ecclesiis regularium, aut essent regularium, *ibid. num. 21 et 22.*

Cadaver quod alicubi positum non est per modum depositi, sed traditum perpetuae sepulturae, exhumari non licet, *ib. num. 52.*

Variae proponuntur regulae ad dirimendas controversias super exhumatione cadaverum juxta casus circumstantias, *ib. num. 72 ad 74.*

Cadavera defunctorum cum ululatus ad ecclesiam associare non est permittendum, *ibid. num. 23 et 24.*

Qualiter procedendum, et quae praxis circa cadaver excommunicati, *ibid. num. 25 ad 28.*

Injungitur vicario, ut praevia absolutione tradat ecclesiae sepulturae cadaver occisoris clerici, qui duobus diebus ante ejus obitum petiit confiteri, et absolvi a simplici confessorio existimans se esse in periculo vitae, *ib. num. 29.*

Quando parochi parati sunt sepelire cadavera occisorum, non competit jus ea sepeliendi confraternitatibus aggregatis archiconfraternitati mortis de Urbe. Vide *verb. Confraternitas, art. 1, num. 44.*

Cadavera induta habitu regularium possunt deferri ad sepulturam sine alio pallio, vel tegumento superimposito, non obstante quacunque ordinatione, vel prohibitione ordinariorum locorum, etiam sub censuris facta. Vide *verb. Habitus, n. 46.*

Cadavera in quacunque hora diei deferri possunt ad ecclesiam, de nocte vero non nisi de licentia ordinarii, *ib. num. 30.*

Quoad tempus humationis cadaverum servanda est synodus, *ib. num. 31.*

Parochi jurisdictione super cadaver durat quousque transeat in aliorum jurisdictionem; et quando dicatur transire cadaver in aliorum jurisdictionem, *ib. num. 32.*

Cadavera recto tramite ad ecclesiam deferri debent, *ib. num. 33.*

An ad parochum spectet facere officium funebre super cadaveribus sepeliendis in ecclesiis et oratoriis publicis confraternitatum, *ibid. num. 45.*

Quid spectet ad confraternitatem salutis in humatione cadaverum, *ibid. n. 46.*

Consuetudo benedicendi cadavera ad ecclesiam portam et in funeribus servanda est, *ibid. num. 47.*

Domus antequam cadaver efferatur, possunt haereditas super eo officia recitare facere cuicunque liberit, et iisdem licet pro libito asportare cadaver e propria domo ad quacunque aliam ecclesiam per modum depositi, usque ad horam illud tumulandi in parochia, vel ecclesia regularium, *ibid. num. 48 et 49.*

Cadavera non sunt sepelienda privatim sine lumine, cruce, et parochio, *ib. num. 50.*

Restituendum est cadaver ecclesiae in qua defunctus sepulturam elegerat, una cum emolumentis quarta deducta, *ib. num. 51.*

Defunctorum cadavera non possunt vulgo arrestari, seu sequestrari ob debita civilia etiam erga mensam, *ib. num. 54.*

Solis patronis aut fundatoribus competit eligere locum in ecclesia, quo cadavera sepeliantur, *ib. num. 76.*

Ecclesia parochialis et ejus coemeterium est proprius locus sepulturae parochianorum, *ib. num. 77.*

Jus sepeliendi iuribus parochialibus annumeratur,

et quinam parochiani quoad sepulturam, *num. 78, 79.*

Si defunctus habeat sepulcrum *majorum*, ibi sepeliendus; huic tamen et etiam parochiali sepultura præferitur sepultura a defuncto electa, *ib. num. 80 ad 82.*

Oblationes quæ fiunt in funeribus licitum est recipere parochis, aliisque quibus competunt, *num. 85.*

Ecclesia parochialis non excluditur ab illis oblationibus quæ in altera impenduntur, *num. 88, 89.*

Ob non solutionem jurium funeralium sepultura cadaverum non est differenda, *num. 84.*

Jus inhumationis a jure celebrandi exsequias distinctum est, et utrumque ad ecclesiam parochialem spectat, *num. 85.*

Unde parochus competit de jure ut cadaver præsentetur, *num. 86.*

Quid circa defunctorum corpora antiquitus a Christianis servatum, *num. 90.*

An liceat personarum ecclesiasticarum cadavera sacris induere vestibus; item de episcopis, *ib. num. 91 ad 94.*

An liceat calicem manibus presbyteri defuncti apponere, et Missale super ejusdem feretrum, *ibid. num. 95.*

CADUCITAS

Caducitas quando incurrat, vel non, ob non solum Canonem. Vide *verb. Emphyteusis, art. 3, a num. 8 ad 12.*

CÆCUS.

Cæcus an, et quando excusetur a recitatione divini officii. Vide *verb. Officium divinum, art. 5, a num. 1 ad 8.*

Cæcus canonicus lucratur distributiones quotidianas. Vide *verb. Distributiones quotidianæ, art. 1, num. 15 et 16.*

CÆLIBATUS (II, 27).

Cælibatus initio præscriptus fuit, tam in Orientali, quam in Occidentali Ecclesia. Vide *verb. Cælibatus, num. 1 et 2.*

Græcis ministris suadetur a Benedicto XIV, *ib. num. 3.*

Unde cælibatus obligatio repetenda, *ibid. num. 4.*

Post majores ordines jam susceptos invalidum matrimonium, *num. 5.*

Post initum matrimonium, ex quo bigamia contracta est, nemo ad primam tonsuram promovetur, neque extra casum bigamiæ, nisi uxor consentiat et castitatem profiteatur, *num. 6 et 7.*

De antiquitate cælibatus in Latina et Orientali Ecclesia, et ejus discrimine in utraque, *num. 8.*

De ejus æquitate et de nulla juri divino et naturali repugnantia, *ibid. num. 9.*

CÆREMONIÆ.

Cæremoniæ unde dicte. Vid. *verb. Magister cæremoniarum, num. 10.*

Cæremonias baptismi et confirmationis concernentia. Vide *verb. Baptismus, art. 6, a num. 12, ad 17, et verb. Confirmatio, art. 3, a num. 21 usque in finem.*

CAIN.

Cain ubi genitus, et quo mundi anno. Vide *verb. Mundus, num. 48.*

CALIX (II, 35).

Calices primis Ecclesiæ temporibus poterant esse etiam lignei, et vitrei, nunc tam ipsi calices quam patenæ debent esse de auro, vel argento, vel saltem stamno ob magnam paupertatem. Vide *verb. Calix, num. 1 et 2.*

Calices, et patenæ debent consecrari, ac chris-

mate perungi, quod de jure ordinario spectat ad episcopos, ex privilegio tamen id possunt etiam abbates, alique prælati usum pontificalium habentes, dummodo id faciant pro solo usu suarum ecclesiarum, aliter contra eos possunt procedere episcopi, et quomodo, *ib. num. 5 ad 6.*

Privilegium consecrandi calices et patenas potest a summo pontifice concedi etiam simplicibus sacerdotibus, idque praxi jam præstitum sat comprobatur, *ibid. num. 3 ad 9.*

De vicariorum generalium ab episcopo vicario apostolico in Indiis constitutorum potestate circa benedictiones calicum, patenarum et altarum portatilium, *ibid. num. 32.*

Probabile est calicem non consecratum remanere consecratum, si in eo bona fide celebretur, probabilius tamen est ulterius requiri consecrationem cæremonialem, *ib. num. 19 et 20.*

Calix, patena, et alia ornamenta, quæ immediate attingunt corpus et sanguinem Christi, non possunt tangi a laicis, et multo minus a feminis, *ibid. n. 21, 22 et 25.*

Facultas tangendi vasa sacra vacua videtur etiam concessa acolythis in ipso missæ ministerio, et ex privilegio etiam laicis, et clericis nondum in sacris constitutis regularium, ac monialibus sacristanis, *ib. num. 24, 25, 31.*

Non habentes præfatam facultatem, si absque rationabili causa, et sine morali necessitate tangant vasa sacra, peccant saltem venialiter, *ib. num. 26.*

Calices alique vasa sacra urgente necessitate possunt vendi, at solum ecclesiasticis personis possunt integra sine fractione vendi, nec potest plus exigi ratione consecrationis, *ibid. num. 27 et 28.*

Calix in sacerdotum defunctorum manibus non debet poni, *ibid. 29; vide verb. Sacerdos, num. 69.*

Quis teneatur præstare calices et alia ornamenta ecclesiæ parochiali, deficientibus vel non sufficientibus redditibus fabricæ, *ib. num. 35.*

Calix et patena duobus modis consecrationem amittunt, scilicet per fractionem et per novam in-aurationem, *ibid. num. 10 ad 18.*

Calix unde dictus, varia ejus nomina et genera, *ibid. num. 34 ad 36.*

CALVARIUM (II, 45).

Calvarium unde nomen traxerit. Vide *verb. Calvarium, in add. Auct.*

CALUMNIATOR.

Calumniatorum poena quæ sit. Vide *verb. Poena, art. 2, a num. 66 ad 69.*

CAMBIUM (II, 45).

CAMBIUM QUID, ET QUOTUPLEX SIT, ET AN SIT LICITUM.

Cambium unde veniat, quid significet et sit, ac quomodo differat a cæteris contractibus. Vide *verb. Cambium, art. 1, num. 1 ad 5.*

Quis dicatur campsor, et quis campsarius, *ib. n. 6.*

Cambium est duplex, reale, et siccum; atque reale subdividitur in reale minutum, seu manuale, et reale locale, seu per litteras, et explicatur, *ibid. num. 7 ad 15.*

Cambium siccum quale sit, et quare sic dictum, estque illicitum, *ib. num. 16 ad 18.*

Cambiorum usus seu negotiatio ex duplici fine lucrandi ob publicum reipublicæ bonum, et ob privatam campsorum utilitatem, inducta est; estque licita servatis conditionibus, quæ assignantur, *ibid. n. 19 ad 22.*

Cambiorum negotiatio potest etiam licite exerceri a qualibet persona privata, non destinata a republica ad cambiandum et aliquid lucrum, seu utilitatem recipere ex cambiis, quæ ex proprio arbitrio et libertate exercet, *ibid. num. 25.*

Imo etiamsi persona privata per decretum principis seu reipublicæ prohibeantur negotiationem

cambiorum exercere, contractus suorum cambiorum subsistunt, et servata justitia pretii nulla restituitur obligatio sequitur, nec peccant mortaliter, nisi sua cambia cedant in grave detrimentum reipublicæ, *ibid. num. 24 et 25.*

Corrigitur hæc auctoris sententia quantum ad liberationem a gravi culpa, *ibid. in not. ad n. 25.*

Quando cambium simul, et semel, æque prodest tam campsario, quam campatori, is, qui prævenitur ab altero, potest ab illo lucrum cambii recipere, *ibid. num. 26.*

Famulus, qui pecunias aureas accipit a domino, ut ipsas deferat pro solutione ad creditorem ejusdem domini, illasque commutat cum argenteis, acquisito in illa commutatione seu cambio aliquo lucro, si satisfecit in integrum creditori intra debitum tempus, nec graviter peccat, nec ad ullam restitutionem obligatur suppositis tribus, quæ assignantur, secus autem si aliter expresse dominus intendat, *ibid. num. 27 ad 31.*

Cambium cum recambio, seu cum recurso, ab unis vocatum *Vesuntinum*, et ab aliis *Placentinum*, licet a variis velut licitum speculative defendatur, tamen pro praxi est absolute rejiciendum velut purum mutuum, et palliata usura, adeoque cambium siccum duplicatum, *ib. num. 32.*

Cambium Francofurtense, seu cambium ad nundinas fieri potest licite ratione majoris lucri cessantis, quo diutius nundinæ distant, et pecuniæ solutio differtur præsertim apud mercatores, vel ob alium titulum, qui adducitur, *ib. n. 33 et 34.*

Quid sit cambium obliquum, et quid de hoc contractu sentiendum, *ib. n. 35 et 36.*

Cambium obliquum creari potest ex præexistentibus creditis, modo absit suffocatio debitoris; et quomodo ex creditis anterioribus creari valeat, *ib. num. 37 et seqq. et n. 44 et seqq.*

Num cambium obliquum ex fructibus alterius cambii coactivatis, creari possit, et quomodo, *ibid. num. 40 ad 42.*

An sustineatur cambium obliquum ex credito creatum, si præservata sit anterioritas, et potioritas ipsius crediti, *ib. num. 51 et seqq.*

In cambio obliquo a quoniam ex contrahentibus debeantur fructus, *ibid. num. 54.*

An cessent fructus cambii obliqui per decoctionem debitoris, qui onus cambiandi assumpsit, et quid si aliter cum debitore in solidum se obligaverit, *ib. num. 57 et 58.*

An cessent fructus cambii obliqui elapso tempore præfinito, *ibid. num. 59.*

An et quando prorogatum censeri debeat cambium obliquum ad biennium contractum, et deinde ad beneplacitum, *ib. n. 60.*

Num fructus cambii obliqui conveniri a principio possint in certa quantitate, *ibid. num. 61.*

Num in cambio obliquo dari possit fidejussor, vel recipi queat pignus, *ibid. num. 62.*

CAMBII ORIGO, PROGRESSUS, ABUSUS ET REDUCTIO.

Antiquitas cambii et vetus cambiandi modus. Vide *verb. Cambium, art. 2, num. 1.*

Ejus divisio in manuale et trajectitium, quæ duo explicantur, *ibid. num. 2 ad 11.*

Abusus cambii et pontificiæ constitutiones ad eos tollendos, *ibid. num. 12 ad 15.*

Necessaria ad cambii validitatem pecuniæ transmissio; quæ suppressa, cambia remanent sicca; et de hoc variæ opiniones, *ib. num. 16 ad 24.*

Alii cambii abusus, et leges a foro inventæ pro validitate cambii obliqui, quibus non concurrentibus corrumpitur, *ibid. num. 25 ad 34.*

Doctrina auctoris emissa in *art. 1*, ubi firmatur cambium creari posse etiam fructibus decurrendis, confutatur, *ibid. num. 35 ad 46.*

Minores et mulieres læsæ in integrum restituuntur, *ibid. num. 47.*

Filiusfamilias, sciente patre, valide in cambio obligatur, *ibid. num. 48.*

Clericis interdicta sunt cambia activa, et lucrum ab eorum cambiis perceptum cameræ apostolicæ acquiritur, *ib. num. 49, 50.*

Circa cambia passiva non conveniunt doctores, sed probabilius est posse a clericis creari, et de ratione, *ib. num. 51 ad 54.*

CAMPANA (II, 65).

De campanarum origine contrariæ sunt scriptorum opiniones. Vide *verb. Campana, n. 35.*

Campanarum usus expresse indicatur a Glossa in duobus versiculis, qui referuntur, et inde magis magisque campanarum usus referur, *ib. n. 1 ad 4.*

Campanæ antequam in campanili collocentur, debent esse benedictæ, et consecratæ ab episcopo, vel ab alio habente facultatem, et hoc de necessitate præcepti, atque episcopos appensas non benedictas deponere, vel ne pulsentur prohibere potest, *ib. n. 5 ad 7.*

Benedictio campanarum ab episcopo delegari non potest sibi inferioribus, nisi ex speciali indulto papæ, et qui habet indultum, non potest aliis benedictionem delegare, nisi hoc illi concedatur expresse, *ib. num. 8 et 9.*

Privilegio benedicendi campanas gaudent abbates, alique prælati usum pontificalium habentes; dummodo id faciant pro solo usu suarum ecclesiarum, *ib. num. 10, verb. Abbas, num. 31, verb. Benedictio art. 1, a n. 19 ad 21.*

Campanæ benedictæ pulsari haud possunt, nisi ad usus quos refert Glossa *Extravag.* Quia cunctos, *De offic. custod., ib. num. 26.*

De consensu episcopi pulsari possunt campanæ benedictæ ad usus profanos, *ibid. num. 27 et 28.*

Episcopus prohibere non potest regularibus, ne campanas pro funeribus pulsent sine licentia ipsius episcopi, *ib. num. 29.*

Servanda est consuetudo pulsandi campanam aliquot ictibus tam de sero, quam de mane, quando dicendum est officium defunctorum, *ibid. num. 30.*

Servanda est consuetudo quoad mercedem campanæ, quæ pulsatur occasione funerum, *ibid. num. 31.*

Abusus est quod campana pro solis nobilibus pulsari reservetur, *ibid. num. 32.*

Campanæ in sabbato sancto non possunt in aliqua ecclesia pulsari ante pulsationem in ecclesia cathedrali, vel matrice, et regulares ratione hujusmodi pulsationis in sabbato sancto, possunt conveniri coram loco ordinario; nisi consuetudo in contrarium esset legitima, vel ecclesiæ multum distarent, *ibid. num. 11 ad 15.*

Sicubi nec cathedralis ecclesia, neque matrix habeatur, magis digna campanas prior pulsare debet sabbato Majoris hebdomadæ, *ib. n. 35.*

Quid si altera ex duabus ecclesiis in pari gradu positis, quæ inter se alternativam habeant pulsandi campanas in Majoris hebdomadæ sabbato, in collegiatam fuerit erecta, *ib. n. 36.*

Regulares prohiberi non possunt, ne in aliis diebus præter sabbatum sanctum, pulsent campanas in suis ecclesiis, et missas celebrent ante celebrationem missæ et pulsationem campanæ in ecclesia cathedrali, vel matrice, et priusquam parochi celebrent, *ib. num. 16 ad 21.*

Non una est scriptorum opinio de disciplina interdictæ pulsationis campanarum in Majori hebdomada, *ib. num. 34.*

Campanæ non sunt pulsandæ tempore interdicti, quod tamen permittitur in festis quibusdam, quæ referuntur, *ib. num. 22 ad 24.*

Regulares, quibus est a sede apostolica concessum ut quadam proprii ordinis festa solemniter tempore interdicti generalis quæcumque auctoritate positi celebrent, possunt illis festivitibus sacra

peragere, et divina persolvere, ac si interdictum minime appositum esset, *ib. num. 25.*

Campanarum pulsus an et quomodo prosit defunctis. Vide *verb. Suffragia, num. 25.*

Jam a seculo sexto constat campanas in usu fuisse, et plures habuisse ecclesiam parochialem, *ib. num. 38 ad 40.*

Consuetudine introductum est campanas certis horis diei et noctis pulsandas, et pariter in anniversariis sero et mane ante officium, *ib. num. 41, 42.*

Quis hujus ritus fuerit auctor, et de campana bannali, *ibid. num. 43.*

CANCELLARIA (II, 71).

Cancellariæ apostolicæ collegium quoad varia inaneatur. Vide *verb. Cancellaria, n. 1 ad 3.*

Cancellariæ apostolicæ regulæ observandæ pro expeditionibus litterarum reformatæ et præscriptæ sunt a variis summis pontificibus, describuntur, ac earum numerus indicatur, *ib. num. 4 ad 6.*

Cancellaria apostolica, an et quomodo possit supplere in litteris apostolicis id quod est omissum in supplicatione, *ib. num. 55.*

In quibusnam cancellaria apostolica possit litteras apostolicas corrigere. Vide *ib. n. 54.*

Cancellariæ episcopalis exercitium non debet vendi, neque locari, sed exerceri per proprios episcopi ministros statuta provisione absque ulla participatione emolumentorum, *ib. n. 7 et 8.*

Emolumenta cancellariæ debent sufficere pro solo notario, et sacra congregatio aliquando concessit ordinario uti emolumentis cancellariæ pro solvenda pensione, vel pro suis necessitatibus, *ib. n. 9 ad 11.*

In cancellariis episcopalis servanda est taxa Innocentiana, cujus præcipua quædam innuuntur, *ib. num. 12 et 15.*

Cancellarius episcopi nihil accipere potest, nec ratione scripturæ, neque sigilli, neque laboris aut alio titulo quoad quædam quæ assignantur, *ib. n. 14.*

Quoad alia vero quæ sequuntur, poterit aliquid percipere, si nullum sibi salarium vel stipendium constitutum fuerit, tuncque non nisi ut adnotatur, *ibid. num. 15.*

Cancellarius episcopi pro mercede copiarum processuum, sive actorum, servare debet taxam pluries a sacra congregatione episcoporum approbatam, *ib. n. 16 et 17.*

Cancellarius in exigendis emolumentis debet servare taxam Innocentianam in illis in quibus ipsa taxa disponit; in reliquis vero, vel metropolitanam, vel propriam diocesis; dummodo non sit rigidior, et contra decreta sacre congregationis *ibid. num. 18 et 19.*

Scripturæ, et instrumenta, quæ conficiuntur, et rogantur a cancellario episcopi tanquam cancellario servari debent in episcopi cancellaria, non autem transferri debent ad archivium communitatis; *ibid. num. 20 et 21.*

Cancellarius episcopi, etiamsi laicus, gaudet privilegio fori et exemptione ab oneribus personalibus præsertim sorordis, quamvis extra diocesim delinquat, et dummodo tempore incarcerationis actualiter inserviat, *ibid. num. 22 ad 25.*

Cancellarius curiæ, et mensæ episcopalis, qui non vivit expensis episcopi, seu non est ejus commensalis, gaudet quidem privilegio fori, et exemptione a personalibus, sed non ab oneribus realibus, et mistis, nisi concurrat legitima consuetudo ad ejus favorem, *ibid. num. 26.*

Cancellarius foraneus archiepiscopi gaudet privilegio fori; et idem decretum fuit de cancellario abbatis, *ib. num. 27 et 28.*

Cancellarius foraneus curiæ episcopalis admit-

tendus est ad magistratum sæcularem, ne libertas ecclesiastica præjudicetur, ita tamen, ut quoad pertinentia ad officium magistratus non gaudeat privilegio fori, *ibid. num. 29.*

Cancellarius vicarii foranei gaudet tantum privilegio fori; et cancellarius sancti Officii censuratus ob recognitionem cadaveris factam in loco immuni, ea cassata absolvitur, *ib. num. 50 et 51.*

Cancellarius, et alii officiales curiæ laicalis facientes recognitionem corporis cadaveris præcipitati in puteo cortilis contigui habitationi vicarii generalis, non incidunt in excommunicationem, attento quod vicarius dixerit talem recognitionem non spectare ad ipsum, sed ad curiam laicalem, *ib. num. 52.*

Cancellariæ nomen unde veniat, et quo sensu in jure canonico accipitur, *ibid. num. 55 et 58.*

Cancellarius quis dictus, *num. 56.*

Jampridem in ecclesiis cathedralibus ejus fuit munus; apud veteres pro notario accipiebatur; in novo jure pro dignitate ecclesiastica, *num. 57 et 59.*

Quando hoc munus ad eam pervenerit eminentiam, in qua hodie in Romana curia conspicitur, *num. 40 ad 45.*

Quando cancellarius dici cœperit vicecancellarius, et habuerit fixum titulum cardinalitium, *num. 44 et 45.*

Negotia quæ per manus vicecancellarii transeant, *num. 46.*

Vicecancellarii officiales, *num. 47 ad 52.*

De regulis cancellariæ, *ibid. num. 53 ad 61.*

CANDELA (II, 81).

Candelarum benedictio in die Purificationis beatæ Mariæ Virginis et earum dispensatio inter parochiales functiones connumerantur, ac proinde ad proprios parochos spectant; tamen hæc possunt regulariter fieri in omnibus etiam ecclesiis collegiatis tam regularibus quam sæcularibus. Vide *verb. Candela, num. 1 et 2, et verb. Benedictiones variae, art. 5, num. 1.*

Candelas benedictas in die Purificationis beatæ Mariæ virginis ad sedes sæcularium parochi transmitti non debent, sed juxta laudabilem et observatam ab ecclesia universali consuetudinem in ecclesia populis eas recipere tenentur, *ib. num. 3.*

Benedictio et distributio candelarum, cinerum, et palmarum, absente, vel impedito episcopo, pertinet non ad hebdomadarium, sed ad primam dignitatem, *ib. num. 4.*

Episcopus non debet prætermittere dare candelas in die Purificationis beatæ Mariæ virginis, et non debent recipi de manu syndicorum, vel aliorum laicorum, sed episcopi, et annotatur qualiter procedendum circa expensas et quantitatem cere, *ibid. num. 5 ad 8.*

Candela benedicta debet episcopo ministrari a prima dignitate, et eam ab episcopo accipere debet ante omnes, etiam ante vicarium, ille qui candelam episcopo ministravit, *ib. num. 9 et 10.*

Episcopo distribuente candelas, cineres et palmas, præferendus est ille a quo episcopus prædicta recepit, postea dignitates, et canonici sacris vestibus induti, et ante alios vicarius generalis; et ita similiter alio distribuente, *ib. num. 11 et 12.*

Candelæ, et palmæ dantur vicario generali ante canonicos, et dignitates, exceptis iis qui cum paramentis assistunt episcopo in sede pontificali existentibus, ut etiam tunc sunt prius thurificandi, *ib. num. 15 ad 15.*

Nec candelæ quatuor accendi, nec duo capellani assistere debent ad missam vicarii generalis, *ib. num. 16.*

Candelas qui distribuit, detecto capite distribuere debet, *ib. num. 17.*

Candelæ in missa sunt accendendæ nec ante fi-

nem missæ extinguendæ, nec nimis parvæ adhibendæ, *ib. n. 18.*

Parochis ad funus intervenientibus, sive associatis, sive non, ab aliis canonicis ejusdem parochiæ, distribui non debet candela major illa, quæ datur superiori regularium associato ab aliis fratribus; et differentia quantitatis candelarum pendet ab arbitrio hæredum, *ib. num. 19.*

Candela itidem non debetur sacerdotibus aliis et canonicis major illa quæ datur regularibus. Vide *verb. Parochus, art. 5, num. 7.*

Candelæ eadem accensæ in associatione cadaveris, deservire possunt stante consuetudine, etiam circa feretrum in ejus tumulatione, *ib. num. 20.*

Candelarum, cereorum, et intortitionum ardentium usus an, et quomodo prosit defunctis. Vide *verb. Suffragia, num. 26.*

Residua candelarum quæ aliqua confraternitas vel locus pius impendit de suo in sepeliendis pauperibus gratis, nec a paroco, nec a quocunque alio præstari possunt, nisi subsit fraus aliqua, *ib. num. 21.*

De candelis in associatione cadaverum, de candelis quæ mittuntur ad ecclesiam parochialem in die Commemorationis defunctorum, plura, *ib. num. 22, 24 et 25.*

Servanda est consuetudo circa candelas quas præstendit abbas, dum impeditus mittit ad funera crucem ecclesiæ suæ, *ib. num. 23.*

Candelarum usus in baptismi collatione, *ib. num. 26 ad 30.*

De usu antiquo candelarum, *ib. num. 31.*

In sacrificio missæ quomodo et quæ adhibendæ, *ib. num. 32.*

Candelæ benedictæ ad quos usus inservire debeant, *ib. num. 35.*

Cereorum usus in funeribus, in dedicatione ecclesiæ, in extrema unctione, in matutinis tenebrarum, *ib. num. 34 ad 37.*

De cereo paschali, *ib. num. 38.*

CANDELABRUM (II, 91).

Candelabrum septimum non adhibetur in vesperis, neque in missis defunctorum, licet ab episcopo celebrentur, sed solum in missis solemnibus ab episcopo celebrandis. Vide *verb. Candelabrum, num. 1.*

Candelabrum septimum non debet poni super altare, quando solemniter celebrat episcopus suffraganeus, *ib. num. 2, et verb. Coadjutor, num. 71.*

Candelabrum septimum interdicatur inferioribus episcopo usum pontificalium habentibus, *ib. num. 3.*

CANIS (II, 91).

Canes venatici teneri et alii non possunt ab episcopis, presbyteris, diaconis, subdiaconis, ac minoribus, et assignantur pœnæ. Vide *verb. Canis, num. 1 ad 5.*

Canes in ecclesiam inferri non possunt; et in monasteriis monialium neque masculi neque feminae retineri *ib. num. 4 et 5.*

CANON MISSÆ (II, 93).

Quis fuerit canonis auctor. Vide *verb. Canon Missæ, II, 93, num. 1 ad 5 et 8.*

Varia canonis nomina, *ib. num. 7.*

Quonam sensu accipitur, *num. 1.*

Apostoli, antequam canonem instituissent, ad Dominicam orationem consecrarunt, *ib. num. 6.*

Judicantur quæ pertinent ad apostolicam traditionem, et quæ ad pontificum institutionem, *ibid. num. 9.*

Mentio pontificis et episcopi, *ib. num. 10 et 11.*

An abbates, et ordinarii non episcopi nominari possint, et quid dicendum de abbate Montis Casini, *ib. num. 12.*

De nominum recitatione, *ibid. num. 13.*

An possit sacerdos pro hæreticis, etc., orare, *ibid. num. 14.*

De cæteris orationibus in canone, et de elevationis ritu, *ibid. num. 15 et 16.*

CANONES (II, 100).

Canones apostolorum. Vide *verb. Apostolus, num. 16.*

Canones pœnitentiales utiliter in multis synodis sunt impressi. Vide *verb. Canones, num. 2.*

Canonum statuta ab omnibus sunt custodienda, præsertim ab episcopis, *ibid. num. 1.*

Canon quid sit et de ejus vocabulo, *ibid. num. 3 et 15.*

Canones ex temporum locorum et personarum circumstantiis expendendi, ne a vero eorum sensu aberretur, *ibid. num. 4 ad 6.*

Quid Patres in illis condendis sibi proposuerint, *ibid. num. 7.*

Nulli sacerdotum licet ignorare canones, *ibid. num. 8.*

Canones potius sunt juris naturalis et divini interpretatio, quam juris positivi constitutio, proinde nulla consuetudo in totum abrogare potest, *ibid. num. 9 et 10.*

Canonum relaxatio quibus de causis facta, et qua cautione, *ibid. num. 11.*

Quænam attendenda in perscrutandis, et unde necessitas illos vulgandi, *ibid. num. 12 et 14.*

De variis methodis in eorum collectionibus; quare collecti, et variae eorum collectiones apud Græcos et Latinos, *ibid. num. 15 ad 27.*

CANONICATUS (II, 115).

QUID SINT CANONIA, SEU CANONICATUS, ET CANONICUS, ET UNDE DICANTUR.

Canoniam, vulgo canonicatus, est jus spirituale, quod provenit ex electione seu receptione alicujus in fratrem seu canonicum, et elucidatur quid tale jus inferat, ac præferat, qualiterque canonicum constituat. Vide *verb. Canonicatus, art. 1, num. 1 ad 5.*

Canonicum nomen idem est ac regularis, a voce Græca *canon*, quæ regulam significat, et canonicorum prima origo fuit in monastica disciplina, eorumque profectus per sanctum Augustinum, ac ad ejus exemplum, per plurimos episcopos declaratur, nec non unde primum canonicorum et præbendarum origo nomen, et usus, *ibid. num. 6 ad 10, et num. 29 et 35.*

Canonici unde dicti, et de varia canonicorum tum sæcularium, tum regularium origine. Vide *ibid. num. 11 et seqq. ad num. 28.*

Canonicorum cathedralium dignitas. Vide *verb. Beneficium, art. 1, num. 26.*

Canoniam in quo differat a præbenda, *ibid. num. 30 ad 34.*

De ratione canonicorum institutionis, *ibid. num. 36 et 37.*

De eorum collegiis, et de capituli nominis origine, *ibid. num. 38 ad 42.*

Unde sæculares dicti, *ibid. num. 43 et 44.*

CANONICATUS QUOAD COLLATIONEM ET POSSESSIONEM.

De jure collatio canonicatum in ecclesiis cathedralibus simultanee spectare præsumitur ad episcopum, et capitulum, consuetudo tamen in contrarium attendi debet, tum quoad episcopum, tum quoad capitulum. Vide *verb. Canonicus, art. 2, num. 1 et 2.*

Consuetudo, canonicatus et dignitates conferendi a capitulo irrequisito episcopo probatur ex collationibus factis tantum ab eodem capitulo, et præscribitur spatium quadraginta annorum, *ibid. num. 3 et 4.*